

21 § Sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmä Pielaveden kunnan alueella

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 5.6.2024 § 21

Vs. jätehuoltopäällikön päätösehdotus

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päättää esitettyjen selvitysten perusteella, että Pielaveden kunnan alueella poistetaan kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta jätelain (646/2011) 37 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla nopeutetusti ja siirrytään kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen sekajätekeräyksen osalta. Nykyinen kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä lakkaa Pielaveden kunnan alueella 31.3.2025 ja kunnan järjestämä jätteenkuljetus alkaa kunnan alueella 1.4.2025. Päätös on kuntalain (410/2015) 143 §:n nojalla välittömästi täytäntöönpantavissa muutoksenhausta huolimatta.

Kilpailutukset suoritetaan jätelain mukaisesti ja kunnallisen jäteyhtiön tulee suorittaa kattava markkinavuoropuhelu jätteenkuljetusyritysten kanssa ennen kilpailutuksia.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta laittaa kuljetusjärjestelmää koskevan päätöksen julkisesti nähtäville 6.6.2024-16.7.2024.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

vs. jätehuoltopäällikkö Daniela Aivanen, p. 040 661 7282

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päätti kokouksessa 11.4.2024 § 14 laittaa Pielaveden kunnan alueen jätteenkuljetusjärjestelmää koskevat materiaalit yleisesti nähtäville. Lisäksi jätehuoltolautakunta päätti ennen kuljetusjärjestelmää koskevaa päätöksentekoa varata kaikille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuuden saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja lausua mielipiteensä jätelain 38 §:n ja hallintolain 41 §:n mukaisesti.

Pöytäkirjanote liitteineen ja ilmoitus asian vireilläolosta ja vaikutusmahdollisuuksista pidettiin nähtävillä jätehuoltolautakunnan internet-sivuilla sekä sähköisesti Pielaveden kunnan ilmoitustaululla 22.4.-22.5.2024

välisenä aikana. Viralliset kannanotot tuli jättää joko sähköisesti tai kirjallisesti Iisalmen kaupungin kirjaamoon 22.5.2024 klo 15:00 mennessä.

Pielaveden kunnalta pyydettiin jätteenkuljetusjärjestelmää koskevassa asiassa lausunto 22.4.-22.5.2024 järjestetyn kuulemisen yhteydessä. Lisäksi Pielaveden kunnan kirjaamoon, Ylä-Savon Jätehuolto Oy:lle, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle ja alueella toimivalle jätteenkuljetusyrittäjälle toimitettiin pöytäkirjanote tiedoksi asian vireilläolosta. Kuulemisaikana julkaistiin kahdesti lehti-ilmoitukset asian vireilläolosta alueen paikallislehdessä.

Määräaikaan mennessä vastaanotettiin yksi (1) lausunto kuljetusjärjestelmäasiasta.

Pielaveden kunnan lausunto puolsi siirtymistä jätelain 37 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla nopeutetusti kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen sekajätekeräyksessä Pielaveden kunnan alueella. Pielaveden kunta esittää lausunnossaan jätehuoltolautakunnalle, että Ylä-Savon alueella toimivien jätekuljetusta järjestävien yhtiöiden kanssa käynnistetään tiivis markkinavuoropuhelu välittömästi. Lisäksi Pielaveden kunta esittää, että jätehuoltolautakunta suorittaa yritysvaikutusten arvioinnin, jossa paikallisten yritysten toimintaedellytykset selvitetään.

Jätehuoltoviranomaisen toimivaltaan kuuluu päättää siitä, järjestetäänkö kiinteistöittäinen jätteenkuljetus kunnassa tai sen osassa kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Päätettäessä kiinteistöittäisestä jätteenkuljetusjärjestelmästä on jätehuoltoviranomaisen tehtävä asiassa hallintolain mukainen valituskelpoinen päätös. Päätöksenteko on viranomaistoimintaa ja jätehuoltoviranomaisena toimiva Ylä-Savon jätehuoltolautakunta ratkaisee asian itsenäisesti. Esitetyt lausunnot ja mielipiteet eivät sido jätehuoltoviranomaista, mutta sen tulee ottaa niiden lakiperusteiset asiasällöt huomioon siltä osin kuin niissä on esitetty perusteltuja näkemyksiä.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päätti kokouksessa 11.4.2024 pyytää selvitystä Pielaveden kunnan alueella toimivalta jätteenkuljetusyrittäjältä tehdyistä toimenpiteistä kuljetusjärjestelmän kehittämiseksi ja epäkohtien korjaamiseksi. Lisäksi Iisalmen kaupungin jätehuollon vastuualueelta pyydettiin tiedot saapuneista palautteista 1.3.2024 alkaen.

Pielaveden kunnan alueella toimiva jätteenkuljetusyrittäjä on kertonut selvityksessä, että yrityksen asiakaspalveluun on palkattu henkilö

yhteydenottoihin vastaamisen nopeuttamiseksi sekä asiakaspalveluaikojen pidentämiseksi.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan asiakaspalveluun saapui aikavälillä 1.3.2024-24.5.2024 yhteensä 5 yhteydenottoa, koskien kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen toimimattomuutta Pielaveden kunnan alueella. Yhteydenotoista kolme liittyivät vapaa-ajan asunnoilla syksyllä 2023 tyhjentämättä jääneisiin jäteastioihin, minkä seurauksena kiinteistöjen jäteastiat olivat täysiä talven yli ja vielä keväällä 2024. Yhdellä kiinteistöistä oli aiemmin jouduttu tilanteeseen, jossa linnut olivat levitelleen roskia ympäristöön, sillä jäteastia oli ylitäysi tekemättä jääneiden tyhjennysten seurauksena.

Yksi vakituisesti asuttu kiinteistö ei ollut saanut tyhjennyksiä jäteastialleen elokuun 2023 jälkeen ja sekajätettä on jouduttu varastoimaan peräkärjessä ja viemään jätekeskukselle Iisalmeen. Jätteiden pidempiaikainen varastointi kiinteistöllä aiheuttaa erityisesti ulkolämpötilojen noustessa hajuhaittoja. Toisella kiinteistöllä tyhjennykset olivat kuukauden myöhässä. Jätehuoltolautakunnan asiakaspalveluun yhteydessä olleet asukkaat eivät ole useista soitoista ja soittopyynnöistä huolimatta tavoittaneet sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta vastaavaa yrittäjää. Yhteydenotto viranomaiseen on usein asukkaalle viimeisin vaihtoehto. Yhteydenottojen perusteella Pielaveden kunnan alueella esiintyy edelleen ongelmia jätehuollon toimivuudessa, eivätkä ongelmat ole olleet hetkellisiä vaan jatkuvia.

Pielaveden kunnan alueella toimii pääosin yksi jätteenkuljetusyrittäjä, joka tekee 92,3 % säännöllisellä tyhjennysvälillä jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöjen tyhjennyksistä. Toisella jätteenkuljetusyriyksellä on asiakkaanaan 7,2 % jätehuoltoon liittyneistä kiinteistöistä ja kolmannella 0,5 %. Jätteenkuljetusyritys, joka hoitaa 7,2 % kiinteistöjen tyhjennyksistä on todennut, että jätteenkuljetuspalveluja pystytään tarjoamaan vain jäteauton läpiajoreitillä Iisalmeen, sillä liian suuri poikkeama ajoreitiltä ei ole taloudellisesti kannattavaa. Todellisuudessa suurimmassa osassa kunnan aluetta, ja erityisesti haja-asutusalueella, jätteenkuljetuspalveluita tarjoaa vain yksi yritys. Aito mahdollisuus valita jätehuollon palvelut kustannustehokkaan kilpailutuksen myötä eivät toteudu, eivätkä asukkaat ole yhdenvertaisessa asemassa kunnan sisällä. Jätehuollon alueellinen rakentuminen yhden jätteenkuljetusyrittäjän varaan vaarantaa jätehuollon toimintavarmuuden ja suuri osa asukkaista voi jäädä ilman palvelua yllättäen ja pitkäkestoisesti. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa vastuu toimia tilanteessa on jätteen haltijalla, kun taas kunnan kilpailuttamassa mallissa toimintaa järjestäisi jäteyhtiön henkilöstö, joilla on ammattitaitoa ja verkostoja

toimia tarvittaessa nopeastikin.

Pielaveden kunnan alueella jätehuoltoon on liittynyt jätehuoltomääräysten vastaisella tyhjennysvälillä 8,2 % kiinteistöistä. Prosenttiosuus on laskettu kaikista säännöllisellä tyhjennysvälillä jätehuoltoon liittyneistä kiinteistöistä ja siinä on huomioitu suoraan jätehuoltomääräysten vastaisesti sovitut tyhjennysvälit, kuten 12 tai 16 viikkoa ympäri vuoden. Jätehuoltomääräysten vastaisella tyhjennysvälillä jätehuoltoon liittyneiden osuus on suurempi kuin 8,2 % jos huomioidaan ne pisimmällä mahdollisella tyhjennysvälillä jätehuoltoon liittyneet kiinteistöt, jotka eivät ole tehneet jätehuoltolautakunnalle ilmoitusta sekajäteastian tyhjennysvälin pidentämisestä, ja joiden kanssa kuljetusyritykset ovat tästä huolimatta sopineet pidennetystä tyhjennysvälistä.

Jätteenkuljetusyrityksien toimittamien vuoden 2023 kuljetustietojen perusteella 237 kiinteistöllä (19,2 %) jäi tekemättä vähintään 20,0 % tyhjennysvälin mukaisista sekajäteastian tyhjennyksistä. Prosenttiosuus on laskettu kaikista säännöllisellä ja jätehuoltomääräysten mukaisella tyhjennysvälillä jätehuoltoon liittyneistä ympärivuotisessa käytössä olevista kiinteistöistä. Jätteenkuljetusyrityksien toimittamiin kuljetustietoihin merkityt hukkanoudot on huomioitu tyhjennyskertoina. Jätehuoltoviranomaisella ei ole tietoa mahdollisista asiakkaiden perumista tyhjennyskerroista tai jäteastioiden alle 6 kk kestävästä tyhjennysten keskeytyksistä, sillä kuljetustiedot eivät sisällä kyseisiä tietoja. Kuljetusyrityksillä on ollut mahdollisuus kommentoida kuljetustietojen perusteella tekemättä jääneitä jäteastioiden tyhjennyksiä.

Kyseisten 237 kiinteistön osalta 39 kiinteistöllä oli kuljetustiedoissa merkintä jäteastian ylitäytöstä tai irtojätteestä. Viivästyneet tai kokonaan toteutumatta jääneet tyhjennykset johtavat jäteastioiden ylitäyttöön, mikä voi puolestaan johtaa ympäristön roskaantumiseen, jyrksijäongelmaan ja jätteiden polttamiseen, mistä voi seurata haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Kiinteistöillä, joiden tyhjennysväli on 8 viikkoa kesällä ja 12 tai 16 viikkoa talvella, yksikin toteutumaton tyhjennyskertta johtaa jätteiden säilytyksen ongelmiin. Jätteenkuljetuksessa on kyse julkisesta välttämättömyyspalvelusta, jonka on toimittava kaikissa oloissa, kaikkina aikoina ja kaikilla alueilla.

Pielaveden kunnan alueella 92,3 % kiinteistöjen jäteastioiden tyhjennyksistä vastaava kuljetusyritys ei ole toimittanut jätehuoltoviranomaiselle tietoja noudetuista jätteistä vuoden 2024 ensimmäiseltä kvartaalilta tietopyynnöstä huolimatta. Myös vuonna 2023 yhden kvartaalin tiedot jäivät kokonaan toimittamatta. Tyhjennystietojen avulla jätehuoltoviranomainen seuraa kiinteistöjen jätehuoltojärjestelyiden asianmukaisuutta. Jätteen kuljettajan on

jätelain 39.2 §:n mukaisesti annettava vähintään neljännesvuosittain sähköisesti muokattavassa muodossa ajantasaiset tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on 35 §:n tai 41 §:n 3 momentin mukaisesti noudettu, sekä jäteastioiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin ja jätelajeittain.

Vaikutusarviointi

Päätös toteuttaa strategian tavoitteita Inspiroiva Iisalmi, Ihana Iisalmi, Ihmeiden Iisalmi ja Kestävä kuntatalous. Päätös on pitkävaikutteinen ja sillä on myönteinen vaikutus ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Päätöksellä on myönteisiä ilmastovaikutuksia sekä erityisiä vaikutuksia yritysten toimintaan.

Muutoksenhaku

3. Kunnallisvalitus

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

- Pielaveden kunnan kirjaamo, päätös nähtäville kunnan tietoverkkoon
- Ylä-Savon Jätehuolto Oy

Oheisaineisto

Ote: Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 7.11.2023 § 38 Itä-Suomen hallinto-oikeuden sekajätteen kuljetusjärjestelmää koskeva ratkaisu

Ote: Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 01.03.2023 § 10 Sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmä

Pielaveden kunnan lausunto koskien kunnan jätteenkuljetusjärjestelmää Itä-Suomen hallinto-oikeuden sekajätteen kuljetusjärjestelmää koskeva ratkaisu

Sekajätteen lajittelututkimus ja jäteastioiden täyttöastetutkimus Ylä-Savon jätehuolto Oy:n toiminta-alueella

Perusraportti, Kysely jätteenkuljetusjärjestelmästä Ylä-Savossa, salassa pidettävä JulkL 24,1 § 32) kohta

Sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmän muutoksen yritysvaikutusten arviointi Ylä-Savon jätehuoltoyrityksille, ei verkkojulkinen

Jätehuoltoon liittymisaste Ylä-Savossa

Jätehuoltopalvelut Ylä-Savon alueella

Yhteenveto vastaanotetuista lausunnoista ja kannanotoista sekä vastineet, ei verkkojulkinen

Saapuneet lausunnot, kannanotot ja mielipiteet, ei verkkojulkinen

Tiedot saapuneista lausunnoista, kannanotoista ja mielipiteistä ja

jätteenkuljetusjärjestelmä Ylä-Savossa kyselyn tulokset, julkinen Pohjois-Savon Ely-keskuksen selvityspyyntö, kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen toimimattomuus Pielaveden kunnan alueella, POSELY/530/2024

Selvitystyö: JULKINEN jätteenkuljetusjärjestelmien vertailu ja arvio tulevaisuudesta Ylä-Savossa

Jätteenkuljetusyrittäjän selvitys, salassa pidettävä JulkL 24,1 20) kohta Sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmä yritysvaikutusten arviointi kuljetusyrittäjien vastaukset, salassa pidettävä JulkL 24,1 § 20) kohta
Selvitys jätehuoltolautakunnan asiakaspalveluun tulleista palautteista, ei verkkojulkinen

Selvitys Pohjois-Savon ELY-keskukseen tulleista palautteista liittyen Pielaveden kunnan alueen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, ei verkkojulkinen

Selvitys Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan asiakaspalveluun tulleista palautteista liittyen Pielaveden kunnan alueen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, ei verkkojulkinen

Ympäristönsuojeluviranomaisen selvitys Pielaveden kunnan alueen kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta, ei verkkojulkinen

Selvitys Pielaveden kunnan alueen kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta, ei verkkojulkinen

Jätteenkuljetusyrittäjän selvitys saaduista asiakaspalautteista, salassa pidettävä JulkL 24,1 § 20) kohta

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 11.4.2024 § 14

Vs. jätehuoltopäällikön päätösehdotus

Kiinteistönhaltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta sekajätekeräyksessä Pielaveden kunnan alueella esitetään luovuttavan jätelain (646/2011) 37 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla nopeutetusti siirtymäajan jälkeen vuoden 2025 alusta alkaen. Siirtymäaika on noin puoli vuotta. Päätös tulee olemaan välittömästi täytäntöönpantavissa muutoksenhausta huolimatta.

Jätehuoltolautakunta varaa ennen kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekemistä ja järjestelmän muuttamista kaikille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuuden saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja lausua mielipiteensä asiasta jätelain 38 §:n ja hallintolain 41 §:n mukaisesti. Hallintolain ja jätelain mukainen kuuleminen alkaa 22.4.2024 ja päättyy 22.5.2024 klo. 15:00.

Asia valmistellaan kuulemisen jälkeen päätöksentekoon.

Päätös

Lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen, mutta korostaen, että varsinainen

päätös tehdään seuraavassa kokouksessa selvitysten jälkeen.

Selvitykset pyydetään asianosaisilta ja jäteviranomaiselle tulleet palautteet 1.3.2024 alkaen.

Erkki Mehtonen ja Kari Nissinen poistuivat tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.23.

Valmistelu

vs. jätehuoltopäällikkö Daniela Aivanen, p. 040 661 7282

Asian käsittely

Kuljetusjärjestelmää koskevaa asiaa on Pielaveden kunnan alueen osalta käsitelty viimeksi Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan kokouksessa 1.3.2023 samassa yhteydessä muiden Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan toimialueen kuntien kanssa. Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päätti kokouksessa 1.3.2023 jatkaa jätehuoltolautakunnan toimialueella kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa myös Pielaveden kunnan osalta. Ylä-Savon jätehuoltolautakunta perusteli päätöstään sillä, että yrittäjäyys on tärkeää jokaiselle kunnalle ja kaupungille, sekä perustuen kuntien puoltaviin lausuntoihin kiinteistönhaltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta. Ylä-Savon Vihreät ry teki kunnallisvalituksen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan päätöksestä 1.3.2023 § 10. Valituksessaan Ylä-Savon Vihreät ry vaati kyseistä päätöstä kumottavaksi lainvastaisena. Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi päätöksellään 11.10.2023 nro 2262/2023 dno 600/03.04.04.19/2023 Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan päätöksen 1.3.2023 (§ 10) ja palautti asian jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeuden päätökseen ei haettu muutosta. Sekajätteen kuljetusjärjestelmää koskeva päätös on käsiteltävä hallinto-oikeuden ratkaisun mukaisesti uudelleen.

Pohjois-Savon ELY-keskus on toimittanut Ylä-Savon jätehuoltolautakunnalle 5.2.2024 päivätyn selvityspyynnön (POSELY/530/2024) koskien kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen toimimattomuutta Pielaveden kunnan alueella. Pohjois-Savon ELY-keskus pyytää selvitystä 31.3.2024 mennessä. Selvityspyynnön mukaisen selvityksen toimittamiseen on pyydetty lisää aikaa 30.4.2024 asti, jonka Pohjois-Savon ELY-keskus on myöntänyt.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päätti kokouksessa 22.2.2024 pyytää selvitykset ja yhteenvedot kaikista saaduista palautteista Pohjois-Savon ELY-keskukselta, Pielaveden kunnalta, kuljetusyrittäjältä, Iisalmen kaupungin jätehuoltovastuualueelta ja ympäristönsuojeluviranomaiselta liittyen

Pielaveden kunnan alueen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Selvitykset tuli jättää joko sähköisesti tai kirjallisesti Iisalmen kaupungin kirjaamoon 15.3.2024 mennessä.

Jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen

Jätteenkuljetus tulee järjestää lähtökohtaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena (36 §, JL). Kiinteistöittäiselle jätteenkuljetukselle on asetettu vaatimukset jätelain 35 §:n 2 momentissa, jonka mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Vaihtoehtoisesti kunta voi tehdä päätöksen siirtymisestä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen (37 §), jos kaikki jätelain 37.1 § ehdot täyttyvät. Edellytyksenä on, että seuraavat ehdot täyttyvät päätettäessä kiinteistönhaltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta.

1. Alueella on tarjolla jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
2. kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
3. kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Siirtymisestä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen säädetään jätelain 37 §:ssä, jonka mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohta voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Kunta voi kuitenkin päättää aikaisemmasta lakkaamisajankohdasta alueella, jolla jätteenkuljetuspalvelua ei ole tarjolla tai sen saatavuus on merkittävästi heikentynyt ja tästä voi seurata roskaantumista taikka haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Koska kunnalla on jätelain 35 §:n perusteella viime kädessä vastuu huolehtia kuljetusten järjestymisestä, sen on järjestettävä kuljetus myös kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen alueilla, jos kuljetus muutoin uhkaa jäädä järjestämättä ja tästä voi seurata haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Ympäristövaliokunta on hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä (YmVM 3/2021 vp) ehdottanut jätelain 37 §:n 2 momentin täsmentämistä siten, että kunta voi päättää roskaantumisen tai terveys- tai ympäristöhaitan tai -vaaran ehkäisemiseksi aikaisemmasta kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta alueella, jolla

jätteenkuljetuspalveluja ei ole tarjolla tai sen saatavuus on merkittävästi heikentynyt, jotta kunnan vastuusta ei näissä harvinaisissa tilanteissa synny oikeudellista epäselvyyttä.

Jätelain 37.1 § ehtojen täytyminen

Itä-Suomen hallinto-oikeus toteaa päätöksessään jätehuoltolautakunnan sekajätteen kuljetusjärjestelmää koskevan päätöksen 1.3.2023 § 10 olevan lainvastainen, sillä asiassa ei ole osoitettu, että jätelain 37.1 §:n edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönotolle täyttyisivät Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella. Jätteenkuljetusjärjestelmän tulee kaikilta osin täyttää jätelain 37 §:n edellytykset.

Pohjois-Savon ELY-keskus arvioi 5.2.2024 päivätyssä selvityspyynnössä (POSELY/530/2024), että jätteenkuljetuksen saatavuus Pielavedellä on merkittävästi heikentynyt eivätkä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset alueella täyty. ELY-keskus katsoo, että siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen Pielaveden osalta voitaisiin toteuttaa jätelain 37 §:n mukaisella nopeutetulla menettelyllä.

ELY-keskuksen selvityspyynnössä mainitut ongelmat Pielaveden kunnan alueella, kuten jätteenkuljetuksen huomattavat viivästykset sekä asiakkaiden vaikeudet tavoittaa sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta vastaavaa yrittäjää, on tunnistettu sekä jätehuoltolautakunnan asiakaspalvelussa että ympäristönsuojelussa. Jätteenkuljetuksen heikentynyt saatavuus on ongelma erityisesti haja-asutusalueella eivätkä asukkaat ole kaikissa tapauksissa saaneet jätteenkuljetuksia muilta palveluntarjoajilta. Kuljetusyrittäjät ovat kertoneet, ettei palveluita välttämättä pystytä tarjoamaan, sillä liian suuri poikkeama ajoreitiltä ei ole taloudellisesti kannattavaa. Viivästykset jäteastioiden tyhjennyksissä ovat johtaneet jäteastioiden liikatäyttöön, ja asiakasyhteydenotoissa on ilmennyt huoli rottaongelman muodostumisesta sekä roskien leviämisestä ympäristöön. Asukkaat ovat myös kertoneet säilyttävänsä jätteitä kotona tyhjennysaikojen venyessä sovitusta. Pitkittyneet häiriötilanteet jätteenkuljetuksissa voivat haja-asutusalueilla johtaa jätteiden luvattomaan hautaamiseen tai polttamiseen. Jätehuollon rakentuminen alueittain vain yhden jätteenkuljetusyrittäjän varaan vaarantaa jätehuollon toimintavarmuuden. Jätteenkuljetuksessa on kyse julkisesta välttämättömyyspalvelusta, jonka on toimittava kaikissa oloissa, kaikkina aikoina ja kaikilla alueilla.

Jätehuoltoviranomaisen tekemän selvityksen (Jätehuoltopalvelut Ylä-Savon alueella) perusteella jätelain 37 § ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle eivät täyty. Asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa

kunnan sisällä. Pielaveden haja-asutusalueella jätteenkuljetuspalveluja tarjoaa pääosin vain yksi yritys, jolloin asukkaiden aito mahdollisuus valita jätehuollon palvelut kustannustehokkaan kilpailutuksen myötä eivät toteudu.

Jätehuoltoviranomaisen tehtäviin kuuluu seurata kiinteistöjen jätehuoltojärjestelyiden asianmukaisuutta. Jätehuoltoviranomainen pitää lakisääteistä jätteenkuljetusrekisteriä, jonne merkitään jätteenkuljetusyritysten toimittamat kuljetustiedot. Jätteen kuljettajan on jätelain 39.2 §:n mukaisesti annettava vähintään neljännesvuosittain sähköisesti muokattavassa muodossa ajantasaiset tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on 35 §:n tai 41 §:n 3 momentin mukaisesti noudettu, sekä jäteastioiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin ja jätelajeittain. Pielaveden osalta vaadittuja tietoja noudetuista jätteistä ei ole kaikilta kvartaaleilta toimitettu tietopyynnöstä huolimatta. Jätteenkuljetuksia tilatessa ei kaikilta osin noudateta Ylä-Savon jätehuoltomääräyksiä. Kaikista jätehuoltoon liittyneistä kiinteistöistä ainakin 14 % on liittynyt jätteiden keräykseen jätehuoltomääräysten vastaisella tyhjennysvälillä. Osalla kiinteistöistä tyhjennykset tapahtuvat ainoastaan tilauksesta.

Jätteenkuljetuspalvelun saatavuus alueella on merkittävästi heikentynyt ja tästä voi seurata roskaantumista taikka haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Selvitykset ja yhteenvedot saaduista palautteista liittyen Pielaveden kunnan alueen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen

Selvitykset vastaanotettiin Pohjois-Savon ELY-keskukselta, Pielaveden kunnalta, kuljetusyrittäjältä, Iisalmen kaupungin jätehuoltovastuualueelta ja ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Pohjois-Savon ELY-keskus käsittelee selvityksessä saapuneita yhteydenottoja ja kertoo lisäksi Ylä-Savon jätehuoltolautakunnalle toimitetun 5.2.2024 päivätyn selvityspyynnön (POSELY/530/2024) perusteista. Pielaveden kunnan selvityksessä on arvoitu palautteiden vuosittainen lukumäärä sekä todettu yhteydenottojen lisääntyneen syksystä 2023 alkaen. Ympäristönsuojelun selvityksessä on arvioitu yhteydenottojen vuosittainen lukumäärä vuodesta 2022 sekä eritelty yhteydenottojen sijainnit alueittain. Selvityksissä yhteydenottojen ja palautteiden on kerrottu liittyneen jäteastioiden tyhjennysten viivästymiseen, tyhjennysten epäsäännöllisyyteen, jätteiden lainvastaiseen hävittämiseen sekä sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta vastaavan yrittäjän asiakaspalvelun tavoitettavuuteen ja laatuun. Lisäksi roskien ympäristöön leviämisen riski lintujen ja haittaeläinten takia on

selvitysten mukaan aiheuttanut huolta asukkaissa.

Jätteenkuljetusyrittäjän yhteenvedossa on arvioitu kaikkien asiakasyhteydenottojen lukumäärä ja kerrottu yhteydenottojen ja palautteiden pääasiallisesta sisällöstä, asiakaspalvelun aukioloajoista sekä jätteenkuljetusten viivästymisen syistä. Lisäksi selvityksessä on kerrottu toteutetuista ja suunnitelluista toimenpiteistä asiakaspalveluun, jätteenkuljetuksiin ja tiedottamiseen liittyen.

Iisalmen kaupungin jätehuoltovastuualueen osalta selvitykseen on koottu Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan asiakaspalveluun saapuneiden yhteydenottojen lukumäärät kaikkien toimialueen kuntien osalta sekä yhteydenottojen keskeinen sisältö.

Kuljetusjärjestelmäselvitys ja muu päätöksenteon pohjana oleva materiaali

Kuljetusjärjestelmäselvitys

Taustamuistio kuljetusjärjestelmäselvityksestä jätelain 37.1 § edellytysten täyttymiseksi on tehty virkatyönä. Kuljetusjärjestelmäselvityksessä on käytetty alueen kuljetusyrittäjiltä saatuja kuljetustietoja, jätehuoltoviranomaisen ylläpitämää jätehuoltorekisteriä sekä kirjallisia- ja verkkolähteitä. Lisäksi materiaalina on käytetty Jätteenkuljetusjärjestelmien vertailu ja arvio tulevaisuudesta Ylä-Savossa raporttia, jonka on tehnyt ulkopuolinen konsultti. Tilajana on ollut Iisalmen kaupungin Konserni- ja elinvoimapalvelut / KESTO-hanke.

Yritysvaikutusten arviointi

Yritysvaikutusten arviointi on suoritettu ulkopuolisen konsultin toimesta. Mahdollisella jätteiden kuljetusten kilpailutuksella on arvioinnin mukaan 6 positiivista, 12 neutraalia ja 2 negatiivista vaikutusta. Negatiiviset vaikutukset on arvioitu vähäisiksi.

Lisätietona jaetaan

Katso § 13 liitteet

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

- Lausuntopyyntö Pielaveden kunnalta
- Ilmoitus paikallislehteen

- Ilmoitukset kuulemisesta, toiminta-alueen kirjaamot
- Ylä-Savon jätehuolto Oy